

Kultur- og likestillingsdepartementet

Sendt via departementets høringsportal

Oslo, 11. oktober 2024

Høring – utkast til forskrift om Fond for lyd og bilde

Norske Billedkunstnere (NBK) viser til Kulturdepartementets høringsbrev av 31. juli 2024, med referanse 24/3378. Vi takker for muligheten til å komme med innspill.

NBK er en landsdekkende fagorganisasjon for profesjonelle billedkunstnere i Norge, bestående av om lag 3 100 medlemmer fordelt på 20 grunnorganisasjoner. NBK har som formål å ivareta billedkunstnernes faglige, ideelle, økonomiske og sosiale rettigheter og interesser.

Endring i forskriftens bo- og virkekrav

Vi er innforstått med at forslaget til ny forskrift for Fond for lyd og bilde (FLB) i all hovedsak har til hensikt å sikre overholdelse av Norges EØS-rettslige forpliktelser. Gjeldende krav til at tilskuddsmottakerne må bo og virke i Norge foreslås derfor endret til at tilskuddsmottakere må bo og virke i et EØS-land. Tilsvarende endringer foreslås i fondets tildelingskriterier.

NBK mener forslaget vil kunne få uheldige økonomiske konsekvenser for visuelle kunstnere som bor og virker i Norge. Det er velkjent at den økonomiske situasjonen til majoriteten av visuelle kunstnere i Norge er særdeles utfordrende, og kollektive vederlags- og tilskuddsordninger utgjør en viktig del av deres næringsgrunnlag. Videre bidrar slike ordninger til å sikre et større mangfold av visuelle kunst- og kulturuttrykk i Norge. Gode kollektive vederlags- og tilskuddsordninger er et særdeles viktig kulturpolitisk virkemiddel. Ved at gruppen av tilskuddsmottakere utvides til å omfatte visuelle kunstnere som bor- og virker innenfor EØS-området, vil færre midler komme visuelle kunstnere i Norge til gode.

Som departementet bemerker i sitt høringsnotat, har FLB et todelt formål. Samtidig som ordningen skal sikre en kollektiv kompensasjon for lovlig privatkopiering, er det et kulturpolitisk virkemiddel. Vi støtter derfor innspillet til Creo i deres hørings svar, og oppfordrer følgelig departementet til å undersøke hvilke muligheter som ligger i hvorvidt bo- og virkekravet må endres for hele ordningen.

Vi merker oss samtidig at departementet i sitt høringsnotat legger til grunn at det vil være anledning til å oppstille tildelingskriterier som gjør at ordningen ivaretar norske kulturpolitiske mål. Departementet mener dette vil medføre vesentlige endringer i fondets innretning. Videre at det er hensiktsmessig å først se an konsekvensene av endringen i bo- og virkekravet før eventuelle endringer i tilskuddskriteriene vurderes.

Vi har forståelse for at det vil være behov for å foreta vesentlige endringer i fondets innretning, men etter vårt syn er det likevel høyst nødvendig da det vil kunne bidra til å ivareta de økonomiske interessene til visuelle kunstnere som bor og virker i Norge. Det vil være en uheldig tilnærming å se an konsekvensene av bo- og virkekravet, før ytterligere endringer i tildelingskriteriene vurderes. En slik tilnærming fordrer i det minste at departementet følger nøye med på utviklingen, og er særlige oppmerksomme på de negative konsekvensene endringene vil kunne medføre for kunstnere i Norge.

NBK deler videre Creos bekymring om at en endring i bo- og virkekravet potensielt vil innebære en uønsket administrativ belastning for fondet, med dertil konsekvenser for rekrutteringen av medlemmer til fondets fagutvalg. Dersom departementet utvider bo- og virkekravet til å omfatte EØS-borgere, støtter vi således forslaget om at de økonomiske rammene til FLB samtidig må utvides.

Tekniske beskyttelsessystemer og offline-kopiering

Hva gjelder tekniske beskyttelsessystemer og offline-kopiering, viser vi til Norwacos utførlige høringssvar. NBK støtter Norwacos synspunkter på dette området, og er for øvrig enige i vurderingen om å avvente avgjørelsen i EU-domstolen før det konkluderes i spørsmålet om offline-kopiering.

Med vennlig hilsen

Geir Egil Bergjord

styreleder
Norske Billedkunstnere